

og selvstændige Hjem i Landet, som det er gør ligt, som det er foreneligt med den naturlige Udvikling. Det er en Opgave, vi kunne glæde os til at gaa i Gang med. Det er muligt, at vi der ville komme til at staa over for det, som vi stadig staa over for, at Socialdemokraterne ville byde over. Det kan hælde. Man skulde ikke tro, at det blev just her, men det er muligt, at det sker alligevel. Under Valgbægelsen lagde jeg Mærke til, at man havde Lyst til at slaa paa de Streng. Der er noget ejendommeligt deri. Socialdemokratiet gik sidste Gang til Valg paa den statssocialistiske Idé, men dette at skabe saa mange selvstændige Ejendoms-hjem som muligt er ikke noget, der har med den statsocialistiske Idé at gøre. Det er dens Mødsætning: dette at skabe selvstændige Hjem, hvis Besiddere ere uafhængige ikke blot af den private Gods-ejer, men ogsaa af Staten, uden for saa vidt som de skulle erlægge deres Renter og Afdrag til Statskassen for det Laan, Statskassen giver i Ejendommen. Dette har saa lidt, som noget kan have, med Socialismen at gøre. Men ikke desto mindre, skønt altsaa denne Sag gaar stik imod Statssocialismen, kan det maaske ventes, at man der vil byde over, altsaa byde over i en Sag, der gaar stik imod Nerven i den socialdemokratiske Politik. Paa Forhaand at trættes om det er dog til ingen Nytte, jeg nævner kun Forholdet, som det er, vi komme jo lige fra Valget, vi have hørt, hvad der er blevet sagt, og jeg skulde tage meget fejl, om man ikke ogsaa fra anden Side vil knytte sine Betragtninger til, hvad der er foregaaet i Anledning af Valget og under Valget. I denne Forbindelse — altsaa idet jeg nys har nævnt forskellige af de væsentligste Spørgsmaal, som vi komme til at beskæftige os med — kunde jeg have Lyst til at nævne et Forslag, som var fremme ved privat Initiativ i Fjor, og som jeg haaber, vi se igen under en eller anden Form, nemlig Forslaget om Tilskuddet til de fri Fattiggasser. Jeg gør det saa meget mere, som Finansernes Tilstand jo nu er saadan, at man fra det Synspunkt set lettere kan gaa med dertil, end man maaske tidligere kunde.

Dermed skal jeg slutte de Bemærkninger, jeg her har tilladt mig at gøre til Indledning af Behandlingen af Finansloven, hvor vi jo tale i Almindelighed, idet jeg blot endnu udtaler Haabet og Ønsket om, at det maa lykkes ved det Arbejde, vi nu paabegynde, at naa frem til Løsning af de

Opgaver, der, om jeg saa maa sige, kendetegne en virkelig Venstrepolitik, til en Løsning, der fører os henimod flere og lykkeligere Hjem i vort Land, til friere og bedre Vilkaar i disse Hjem, saa vidt det staaar i menneskelig Magt at skabe dem. Kort og godt jeg ønsker, at vi maa udføre vor Gerning saaledes, at den i Ordets fuldeste Forstand foregaar i Kraft af en virkelig frisindet Politik.

Krigsministeren (Madsen): Jeg har straks bedt om Ordet for at gøre nogle Bemærkninger om de forskellige Klager, som ere fremkomne i Anledning af Manøvrerne, og hvortil den sidste ærede Taler hentydede. Jeg skal begynde med at udtale, at skønt mange af disse Klager ere i høj Grad overdrevne, savne de dog ikke Berettigelse. Ser man imidlertid uhildet paa Sagen, vil man forstaa, at der kan forekomme Fejl ved Øvelser, og dette gælder særlig, naar man forsøger en ny Slags Øvelser, der i og for sig ere vanskelige. Fremdeles vil man indrømme, at Fredsøvelser ogsaa foretages, for at man kan paatale og rette de Fejl, der under Krig vilde kunne blive skæbnesvangre.

Jeg har straks forlangt, at der skal anstilles en nøjagtig Undersøgelse af alle Kommandoleds Forhold særlig over for Indkvartering og Forplejning, og før Resultaterne heraf foreligge, vil en tydig og paalidelig Fremstilling af det passerede ikke kunne gives. Det kan dog maaske være rigtigt allerede nu at fremhæve de Hovedmomenter, der maa lægges til Grund ved en Kritik over de stedfundne Øvelser. Det drejer sig her om et Spørgsmaal af afgørende Betydning saavel for vort Lands Forsvar som for Befolkningen i de Egne, hvor Øvelserne finde Sted. Derfor er det mig magtpaaliggende straks fra første Færd at hævde over for alle, der opmærksomt have fulgt Manøvrerne, at der ikke i Blinde er krævet store Ofre af de værnepligtige og af Befolkningen, og at hvor disse Ofre have forekommet at være for store, skyldes dette Indtryk dels Overdrevelse af tilfældige Korrespondenter, der neppe altid ere vante til at veje deres Ord paa en Guldvægt, og dels Fejl, som ere forklarlige, naar man har med uvante Forhold at gøre, men som netop ved denne Slags Øvelser kunne og skulle rettes.

Som det første Hovedmoment maa det fremhæves, at disse saakaldte krigsmæssige Øvelser allerede i en Aarrække have fundet Sted i andre Lande. Jeg skal ikke komme